

Súd: Okresný súd Bardejov
Spisová značka: SK-5Csp/41/2020
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8620201188
Dátum vydania rozhodnutia: 13. 10. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Ivo Parada
ECLI: ECLI:SK:OSBJ:2023:8620201188.5

Rozhodnutie

Okresný súd Bardejov sudcom JUDr. Ivom Paradom v spore žalobcu Intrum Slovakia s.r.o., Mýtna 48, 811 07 Bratislava – mestská časť Staré Mesto, IČO: 35 831 154, právne zastúpeného JUDr. Jánom Šoltésom, advokátom, Mýtna 48, 811 07 Bratislava, IČO: 37 927 795, proti žalovanej A. B., nar. XX.XX.XXXX, bytom C. XXX/X, XXX XX D., právne zastúpenej Mgr. Matúšom Mackom, advokátom, Karpatská 804/10, 089 01 Svidník, IČO: 50 424 777, o zaplatenie sumy 2 782,07 eura s prísl., takto

rozhodol:

I. Konanie v časti o zaplatenie sumy 560 eur s prísl. zastavuje.

II. Vo zvyšku žalobu zamietá.

III. Žalovanej priznáva náhradu trov konania proti žalobcovi v pomere 60 %, o ktorých výške bude rozhodnuté v lehote do 60 dní po právoplatnosti rozsudku samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

IV. Vracia žalobcovi časť súdneho poplatku v sume 33,50 eura prostredníctvom prevádzkovateľa systému Slovenská pošta, a.s., Partizánska cesta 9, Banská Bystrica do 30 dní odo dňa doručenia písomného upovedomenia.

odôvodnenie:

1. Pôvodný žalobca VÚB, a.s., Mlynské nivy 1, 829 90 Bratislava, IČO: 31 320 155 sa podanou žalobou doručenou tunajšiemu súdu dňa 26.06.2020 domáhal proti žalovanej zaplatenia sumy 2 782,07 eura s prísl.

2. Uznesením tunajšieho súdu č. k. 5Csp/41/2020-59 zo dňa 26.04.2021, ktoré nadobudlo právoplatnosť dňa 10.06.2021 súd na návrh žalobcu zo dňa 11.01.2021 pripustil, aby do konania na miesto pôvodného žalobcu vstúpil terajší žalobca.

3. Žalobu odôvodnil tým, že právny predchodca žalobcu, spoločnosť Všeobecná úverová banka, a.s., so sídlom: Mlynské Nivy 1, 829 90 Bratislava, IČO: 31 320 155 uzatvorili spolu dňa 09.03.2016 zmluvu o pôžičke č. XXXXXXXX/XXXXXXXXXX, na základe ktorej poskytol žalobca žalovanej pôžičku vo výške 3 000 eur. Podľa zmluvy o pôžičke mal žalovaný splácať pôžičku v pravidelných 60 mesačných splátkach v sume 84,56 eura, a to až do celkovej sumy pôžičky vo výške 5 073,60 eura. Doposiaľ uhradila žalovaná z vyššie uvedenej zmluvy sumu 1 268,40 eura. Podľa ust. § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka, „ak ide o plnenie zo spotrebiteľskej zmluvy, ktoré sa má vykonať v splátkach, môže dodávateľ uplatniť právo podľa § 565 najskôr po uplynutí troch mesiacov od omeškania so zaplatením splátky a keď súčasne upozornil spotrebiteľa v lehote nie kratšej ako 15 dní na uplatnenie tohto práva.“ Podľa § 565 Občianskeho zákonníka uvádza: „Ak ide o plnenie v splátkach, môže veriteľ žiadať o zaplatenie celej pohľadávky pre nesplnenie niektorej splátky, len ak to bolo dohodnuté alebo v rozhodnutí určené. Toto právo však môže veriteľ použiť najneskôr do splatnosti najbližšie nasledujúcej splátky.“ Vzhľadom

na to, že žalovaná porušila svoju povinnosť splácať poskytnutú pôžičku, resp. jednotlivé povinné splátky riadne a včas t.j. v súlade so zmluvou a podmienkami k zmluve, žalobca v zmysle vyššie uvedeného ustanovenia, listom z dňa 27.09.2017 – Predžalobná upomienka, vyzval žalovanú k úhrade dlžných splátok, na čo poskytol žalovanej dodatočnú lehotu na plnenie viac než 30 dní. Súčasne žalobca žalovanú upozornil, že ak nedôjde aspoň k úhrade najstaršej omeškanej splátky, žalobca bude oprávnený úver zosplatiť. Žalovaná ani v dodatočne poskytnutej lehote dlžné splátky neuhradila. Žalobca využil oprávnenie v zmysle vyššie uvedeného ustanovenia a dňa 19.11.2017 úver zosplatnil, o čom bola žalovaná informovaná listom zo dňa 23.11.2017 - „Oznámenie o vyhlásení okamžitej splatnosti úveru“. Ku zosplatneniu samotnému došlo až po márnom uplynutí dostatočne dlhej dodatočnej lehoty na plnenie, a to vo vzťahu ku splátke splatnej bezprostredne pred zosplatnením. Splátka uvedená v Predžalobnej upomienke je len najstaršou omeškanou splátkou, táto však neurčuje začiatok plynutia premičacej lehoty. Neuhradením aspoň splátky uvedenej v Predžalobnej upomienke sa žalovaná dostala do omeškania viac než 3 mesiace, a teda súčasne žalobcovi vzniklo v zmysle § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka oprávnenie vyhlásiť dlh za splatný v celom rozsahu naraz. Keďže ku zosplatneniu dlhu nedochádza automaticky priamo zo zákona, v zmysle zákonnej úpravy musel žalobca počkať na vznik potrebnej dĺžky omeškania dlžníka. K uvedenému poukázal na uznesenie Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 16Co/33/2018 a uznesenie Krajského súdu v Trenčíne sp. zn. 17Co/447/2016. Doposiaľ žalovaná dlžné splátky neuhradila. Právo žalobcu na vyhlásenie mimoriadnej splatnosti upravuje čl. 10.2 zmluvných podmienok. Celkový dlh žalovanej ku dňu podania návrhu predstavuje sumu 2 782,07 eura. Žalobca si týmto zároveň uplatňuje zákonné úroky z omeškania, a to od šiesteho dňa nasledujúceho po Oznámení o vyhlásení okamžitej splatnosti, nakoľko oznámenie bolo zaslané obyčajnou listovou zásielkou, kde bežná doba doručenia je 5 dní. Zmluvnú pokutu, evidovanú v priloženom Prehľade splátok a úhrad v stĺpci „Pokuta“ v sume 321,12 eura, si žalobca v tomto konaní neuplatnil. Ku dňu podania žalobného návrhu mala žalovaná uhradiť sumu 4 050,47 eura /označené v Prehľade splátok a úhrad ako stĺpec „Splátka“/. Uvedenú sumu (ďalej ako „istina“) tvorí: súčet predpísaných splátok do zosplatnenia dlhu („suma splátok“) a suma po zosplatnení: Počet splátok Výška splátky Suma splátok (počet*výška) Suma po zosplatnení Spolu Istina (Eur) 19 x 84,56 eura = 1 606,64 eura + 2 443,83 eura = 4 050,47 eura. Ku dňu podania žalobného návrhu žalovaná uhradila sumu 1 268,40 eura, ktoré sú riadnymi splátkami poskytnutého finančného plnenia. Uvedená suma je v Prehľade splátok a úhrad evidovaná v stĺpci „Úhrada“. Súčasťou pohľadávky žalobcu a sú aj náklady, ktoré mu vznikli v súvislosti s vymáhaním pohľadávky. V zmysle § 121 ods. 3 Občianskeho zákonníka sú príslušenstvom pohľadávky aj náklady spojené s jej uplatnením t.j. v predmetnej veci sú týmito nákladmi náklady spojené s vymáhaním pohľadávky. Uvedené náklady žalobca eviduje v Prehľade splátok a úhrad (v stĺpci „MP3“) vo výške 0 Eur. Istina + Náklady - Úhrady = Dlžná suma 4 050,47 eura + 0 eur – 1 268,40 eura = 2 782,07 eura Náklady na vymáhanie pohľadávky si žalobca v tomto konaní uplatnil vo výške 0 eur. Zostatok pohľadávky evidovaný v Prehľade splátok a úhrad /stĺpec „Zostatok“/ vo výške 3 103,19 eura, zahŕňa aj zmluvnú pokutu vo výške 321,12 eura /stĺpec „Pokuta“/, ktorú si žalobca v tomto konaní neuplatnil. Na základe vyššie uvedeného: Dlžná suma - Neuplatnené náklady = Žalovaná suma 2 782,07 eura - 0 eur = 2 782,07 eura. Žalovaná túto sumu žalobcovi doposiaľ nezaplatila.

4. Podľa § 145 ods. 2 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „CSP“) ak je žaloba vzatá späť sčasti, súd konanie v tejto časti zastaví. O čiastočnom späťvzataní žaloby rozhodne súd v rozhodnutí vo veci samej.

5. Podľa § 146 ods. 1 CSP súd konanie nezastaví, ak žalovaný so späťvzatím žaloby z vážnych dôvodov nesúhlasí. Na nesúhlas žalovaného so späťvzatím žaloby sa neprihliada, ak dôjde k späťvzatíu žaloby skôr, než sa začalo predbežné prejednanie sporu podľa § 168 alebo pojednávanie.

6. Žalobca vzal späť žalobu sčasti pred pojednávaním dňa 13.10.2023 podaniami zo dňa 02.08.2021 o zaplatenie sumy 60 eur s prísl., zo dňa 17.01.2023 o zaplatenie sumy 340 eur s prísl. a zo dňa 09.10.2023 o zaplatenie sumy 160 eur s prísl., teda spolu v sume 560 eur s prísl., teda skôr, než sa začalo pojednávanie. Preto súd konanie v tejto časti zastavil.

7. Žalovaná navrhla žalobu zamietnuť z dôvodov, ktoré sú uvedené nižšie tohto odôvodnenia a s ktorými sa súd stotožnil.

8. Súd vykonal dokazovanie zmluvou o pôžičke č. 7162448/7530501429 zo dňa 09.03.2016, prehľadom splátok a úhrad, predžalobnou upomienkou + doručenkou a oznámením o vyhlásení okamžitej splatnosti úveru zo dňa 23.11.2017 (bez doručenky).

9. Podľa § 52 ods. 1 zákona č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník (ďalej len „Občiansky zákonník“) spotrebiteľskou zmluvou je každá zmluva bez ohľadu na právnu formu, ktorú uzatvára dodávateľ so spotrebiteľom.

10. Podľa § 524 ods. 1 Občianskeho zákonníka veriteľ môže svoju pohľadávku aj bez súhlasu dlžníka postúpiť písomnou zmluvou inému.

11. Podľa § 524 ods. 2 Občianskeho zákonníka s postúpenou pohľadávkou prechádza aj jej príslušenstvo a všetky práva s ňou spojené.

12. Podľa § 37 ods. 1 Občianskeho zákonníka právny úkon sa musí urobiť slobodne a vážne, určite a zrozumiteľne; inak je neplatný.

13. Podľa § 215 ods. 1 CSP súd rozhodne na základe zisteného skutkového stavu.

14. Žalobca nie je subjektom, ktorý predmetný úver poskytol. Postúpenie pohľadávky bankou na žalobcu sa musí okrem § 524 a násl. Občianskeho zákonníka riadiť aj § 17 ods. 1 zákona č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov (ďalej len „ZoSÚ“).

15. Podľa § 7 ods. 1 ZoSÚ veriteľ je pred uzavretím zmluvy o spotrebiteľskom úvere alebo pred zmenou tejto zmluvy spočívajúcej v navýšení spotrebiteľského úveru povinný posúdiť s odbornou starostlivosťou schopnosť spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver, pričom berie do úvahy najmä dobu, na ktorú sa poskytuje spotrebiteľský úver, výšku spotrebiteľského úveru, príjem spotrebiteľa a prípadne aj účel spotrebiteľského úveru.

16. Podľa § 11 ods. 2 ZoSÚ ak veriteľ nekonal s odbornou starostlivosťou podľa § 7 ods. 1, nie je oprávnený vyžadovať od spotrebiteľa jednorazové splatenie spotrebiteľského úveru. V prípade hrubého porušenia povinnosti podľa § 7 ods. 1 sa úver považuje za bezúročný a bez poplatkov. Za hrubé porušenie povinnosti podľa § 7 ods. 1 sa považuje posudzovanie schopnosti splácať úver veriteľom bez akýchkoľvek údajov o príjmoch, výdavkoch a rodinnom stave spotrebiteľa alebo bez prihladenia na údaje z príslušnej databázy alebo registra na účely posudzovania schopnosti spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver.

17. Podľa aktuálneho znenia § 17 ods. 1 ZoSÚ práva vyplývajúce zo zmluvy o spotrebiteľskom úvere neprechádzajú a veriteľ ich nemôže previesť na tretiu osobu; to neplatí, ak prechádza alebo sa postupuje pohľadávka so všetkými právami s ňou spojenými a a) ide o prechod alebo postúpenie z veriteľa oprávneného poskytovať spotrebiteľský úver podľa tohto zákona alebo osobitného predpisu (zákon o bankách) na veriteľa podľa § 20 ods. 1 písm. a), banku, zahraničnú banku alebo pobočku zahraničnej banky a b) prechádza alebo postupuje sa pohľadávka po konečnom termíne splatnosti spotrebiteľského úveru alebo pohľadávka, ktorá sa stala splatnou pred termínom konečnej splatnosti spotrebiteľského úveru.

18. Súd je toho názoru, že právny predchodca žalobcu nepostupoval s odbornou starostlivosťou pri hodnotení bonity klienta v čase poskytovania spotrebiteľského úveru. Je zrejmé, že právny predchodca žalobcu hrubo zanedbal povinnosť vyplývajúcu mu z § 7 ods. 1 zákona o spotrebiteľských úveroch a z toho dôvodu je potrebné predmetný spotrebiteľský úver považovať za bezúročný a bez poplatkov a navyše právny predchodca žalobcu z dôvodu zanedbania odbornej starostlivosti v zmysle § 11 ods. 2 zákona o spotrebiteľských úveroch nemohol vyhlásiť predčasnú splatnosť spotrebiteľského úveru. Predmetný spotrebiteľský úver v čase postupovania pohľadávky z právneho predchodcu žalobcu na žalobcu nebol po termíne konečnej splatnosti a z dôvodu zanedbania odbornej starostlivosti na strane právneho predchodcu žalobcu nemohlo dôjsť k vyhláseniu mimoriadnej splatnosti úveru. Z toho vyplýva, že neboli splnené podmienky na platné postúpenie pohľadávky z banky na nebankový subjekt v zmysle § 17 ods. 1 zákona o spotrebiteľských úveroch, ktorý v bode b) hovorí o tom, že postúpiť možno len pohľadávku po konečnom termíne splatnosti spotrebiteľského úveru alebo pohľadávku, ktorá sa stala

splatnou pred termínom konečnej splatnosti. Ani jedna z týchto dvoch podmienok nebola splnená, teda nedošlo k platnému postúpeniu pohľadávky a z toho vyplýva jednoznačný záver, že žalobca nedisponuje dostatkom aktívnej vecnej legitímácie vystupovať v tomto konaní na strane žalobcu.

19. Je potrebné uviesť, že nemožno len formálne skúmať bonitu, ale je to potrebné aj náležite vyhodnotiť.

20. V tomto smere súd poukazuje na rozsudok Krajského súdu v Prešove sp. zn. 20CoCsp/20/2020 zo dňa 23.9.2020, z ktorého súd cituje:

„9. Spotrebiteľ je povinný poskytnúť veriteľovi na jeho žiadosť úplné, presné a pravdivé údaje potrebné na posúdenie schopnosti spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver; tým nie je dotknuté právo veriteľa využívať informácie o spotrebiteľovi z príslušnej databázy za podmienok ustanovených osobitným zákonom.

11. S poukazom na citované zákonné ustanovenia aj odvolací súd konštatuje, že je plne opodstatnené vyžadovať v súdnom konaní preukázanie skúmania bonity klientov žalobcom. Pokiaľ si žalobca uplatňuje právo na plnenie zo zmluvy o spotrebiteľskom úvere, ako je tomu aj v prejednávanej veci, je nutné vyhodnotiť, či pri uzatvorení zmluvy boli splnené všetky povinnosti a podmienky, ktoré na tieto zmluvné vzťahy kladie právna úprava zameraná na ochranu spotrebiteľa, teda § 52 a nasl. Občianskeho zákonníka, Zákon o spotrebiteľských úveroch a ďalšie. Bolo na žalobcovi, aby nepochybne preukázal, že bonitu žalovanej náležite skúmal a že si splnil povinnosti plynúce pre neho z ust. § 7 ods. 1 zákona č. 129/2010 Z. z.

12. Odborná starostlivosť predpokladá overenie údajov, ktoré dlžník veriteľovi uviedol, resp. objektívne podložil minimálne potvrdením zamestnávateľa, nepochybne kľúčová je i povinnosť veriteľa využívať verejne dostupné informácie, akými sú, napr. štátom publikované údaje o životnom a existenčnom minime podľa zákona č. 110/2006 Z. z. a tieto porovnávať so známymi alebo od spotrebiteľa zistenými (nie iba tvrdenými) informáciami o jeho príjmoch a výdavkoch (do pozornosti rozsudok Najvyššieho súdu ČR sp. zn. 33Cdo/2178/2018).

13. Súd prvej inštancie správnym spôsobom zistil, že žalobca overoval bonitu žalovanej iba na podklade informácií poskytnutých žalovanou v žiadosti o poskytnutie úveru, z reportu zo Sociálnej poisťovne a prostredníctvom SRBI (CREDIT REPORT - ANALYTIC). Žalobca síce zhromaždil o žalovanej isté množstvo informácií, tieto však dostatočne nevyhodnotil. Žalobca si na základe získaných informácií nemohol vytvoriť dostatočný obraz o platobnej schopnosti žalovanej, nakoľko vôbec nemal preukázaný príjem žalovanej hodnovernými dokladmi, napriek tomu jej poskytol úver. Postup žalobcu bol iba formálny a nezodpovedal odbornej starostlivosti. Zákon účinný v čase uzatvorenia zmluvy síce vyslovene neustanovoval, že dodávateľ je povinný skúmať aj výdavky žiadateľa o úver, avšak z dikcie: „posúdiť s odbornou starostlivosťou schopnosť spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver“ logicky vyplýva, že s odbornou starostlivosťou schopnosť spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver nie je možné bez porovnania mesačných príjmov a výdavkov žiadateľa. Len samotné zhromaždenie informácií o klientovi, a navyše neúplné, nemožno samo o sebe považovať za náležité splnenie si povinnosti vyplývajúcej z ust. § 7 ods. 1 zákona č. 129/2010 Z. z. Takýto spôsob zisťovania bonity klienta možno charakterizovať ako posudzovanie schopnosti splácať úver veriteľom bez údajov o sociálno-ekonomickej situácii spotrebiteľa (bez zistenej výšky či samotnej existencie pravidelného mesačného príjmu žalovaného a jeho výdavkov) a účelové použitie údajov o sociálno-ekonomickej situácii spotrebiteľa na vytvorenie zdania väčšej schopnosti spotrebiteľa splácať úver, ako tomu v skutočnosti je, čo spôsobuje bezúročnosť a bezpoplatkovosť úveru (§ 11 ods. 2 zákona č. 129/2010 Z. z.). Žalobca mal vedomosť, že žalovaná spláca ešte iný úver a to mesačne vo výške 270,- eur. Už samotná skutočnosť, že žalovaná požiadala o úver za účelom splatenia iných podlžností, mala mať za následok zvýšenú pozornosť veriteľa, ktorému nemalo postačovať neosvedčené tvrdenie žalovanej o výške jej vymeriavacieho základu. Ak žalobca uviedol, že bral do úvahy pomer príjmu k výdavkom muselo mu byť zrejmé, že medzi mesačným príjmom 520,- eur a celkovými výdavkami vo výške 440,- eur (270,- eur úver a 170,- výdavky na domácnosť) existuje značný nepomer. Za tohto stavu je nutné konštatovať, že v konaní žalobca nepreukázal splnenie si povinnosti uloženej mu ust. § 7 ods. 1 zákona č. 129/2010 Z.z. Pre účely posúdenia splnenia povinnosti uloženej dodávateľovi v ust. 7 ods. 1 zákona č. 129/2010 Z. z. nie je smerodajné, aká bola reálna finančná, majetková, sociálna situácia spotrebiteľa, ale akým spôsobom dodávateľ (žalobca) pristupoval k zisťovaniu a hodnoteniu bonity klienta. Spotrebiteľ je povinný poskytnúť veriteľovi na jeho žiadosť úplné, presné a pravdivé údaje. Táto povinnosť však nezabavuje veriteľa konať s odbornou starostlivosťou, teda vyžiadať si od spotrebiteľa potrebné informácie, aktívne si zabezpečovať

ďalšie primerané a objektívne zistiteľné informácie o spotrebiteľovi a takto získané informácie riadne vyhodnotiť.“

21. Taktiež súd poukazuje na rozsudok Krajského súdu v Prešove sp. zn. 6Co/171/2016 zo dňa 27.10.2016, z ktorého súd cituje:

„30. Žalobca nijako nepreukázal, že by ho zaujímala bonita a stav núdze žalovaného a či žalovaný dokáže plniť záväzky z úverového vzťahu. Žalovanému príjmy nestačili a potvrdzuje to aj ďalší úver, ktorý si zobral od ďalšej nebankovky Provident financial. Pokiaľ ide o určitú mieru ľahkomyselnosti žalovaného, odvolací súd považuje aj ľahkomyselnosť dlžníka za kvalifikačné kritérium, ktoré je spôsobilé privodiť nadvládu veriteľa nad dlžníkom. Pokiaľ žalobca ako veriteľ využil takúto ľahkomyselnosť, musí niesť dôsledky, a to aj pri nedbanlivosti pri overovaní si bonity žalovaného, životných nákladov a celkovej schopnosti splácať úver. Žalobca pri poskytovaní úveru zanedbal možnosti a schopnosti žalovaného spotrebiteľa splácať úver a prvostupňový súd veľmi správne odmietol priznať aj akékoľvek trovy, ktoré sa môžu na prvý pohľad zdať primerané, ale pre človeka v núdzi potenciálne spôsobilé prispieť k nezvládnuteľnému zadĺženiu. Je dôležité, aby žalovaný ako spotrebiteľ finančnej služby žalobcu nezanevrel na služby a aby mohol s prehľadom zvládnuť úverový vzťah bez jeho extrémneho navýšenia (čl. 38 Charty základných práv EÚ) (rozsudok Krajského súdu v Prešove č.k. 3Co/151/2013 z dňa 25.09.2013).

31. Žalobca pri uzatváraní úverovej zmluvy sa zamerával len na zistenie príjmových pomerov žalovanej a jej schopnosť splácať úver vôbec neskúmal. Podľa tvrdenia žalovanej pri uzatváraní zmluvy sa zástupca žalobcu zaujímal o jej príjmy a o nič iné a to i napriek upozorneniu zo strany žalovanej na existenciu ďalších úverov. Za dôkaz podporujúci toto tvrdenie je potrebné považovať i samotnú zmluvu o úvere. V nej okrem údajov zameraných na zamestnanie a príjem žalovanej iné údaje obsiahnuté nie sú. V priebehu konania žalobca ničím právne významným nepreukázal, aby mal akúkoľvek snahu čo i len formálne zisťovať celkovú zadlženosť žalovanej a teda jej schopnosť platiť ďalší poskytnutý úver. Cieľom žalobcu bolo bez akýchkoľvek pochybností dosiahnutie zisku, bez ohľadu na to, že žalovaná vzhľadom na svoju vysokú zadlženosť množstvom ďalších úverov nebola objektívne schopná dlh takto vzniknutý uhradiť, nakoľko celková výška mesačných splátok úverov presahovala výšku jej príjmu. Žalobca pri uzatváraní úverovej zmluvy nepostupoval s náležitou odbornou starostlivosťou a ani so zaužívanou praxou a zvyklosťami pri poskytovaní úverov. Takéto jeho konanie nie je možné hodnotiť inak ako konanie priečiace sa dobrým mravom v dôsledku čoho je ním uzatvorená zmluva neplatná podľa ustanovenia § 39 Občianskeho zákonníka (rozsudok Krajského súdu v Prešove č.k. 7Co/134/2012 zo dňa 24.01.2013).

32. Dôsledkom podcenenia bonity nie je neplatnosť zmluvy ale neposkytnutie ochrany veriteľovi, ktorý s hrubou nedbanlivosťou poruší povinnosť s odbornou starostlivosťou posúdiť bonitu spotrebiteľa. Odvolací súd uvádza, že v tomto smere § 11 ods. 2 zákona č. 129/2010 Z.z. vôbec nepôsobí odradzujúco, preto je dôvodné aplikovať ustanovenie generálneho zákona - Občianskeho zákonníka, a to § 3 ods. 1 o odmietnutí ochrany pri tak závažnom porušení povinnosti veriteľa na finančnom trhu. To, že žalovaná za stavu finančnej tiesne prijala peňažné prostriedky, je pochopiteľné a prirodzené. Ide o veľmi častý prípad, kedy sú osoby z dôvodu značne nepriaznivej finančnej situácie dotlačené vstúpiť do úverových vzťahov. Prístup spotrebiteľa je prirodzený, čo sa ale nedá povedať o veriteľovi, ktorý je podnikateľom v oblasti sledovanej centrálnou bankou. Poskytovanie úverov a pôžičiek je veľmi vážnym predmetom podnikateľskej činnosti, pretože pri tomto nejde o odplatu platenú v hotovosti, ale o odloženú platbu bez toho, aby bolo zrejmé, čo postretne dlžníka po uzavretí zmluvy. Ak je takáto agenda obzvlášť sledovaná z dôvodu neistých pomerov, ktoré môžu nastať po poskytnutí úveru, potom musia existovať prísne nároky na vyžadovanie povinnosti konať s odbornou starostlivosťou a vyhodnotiť bonitu spotrebiteľa, keďže na rozdiel od neistých okolností po uzatvorení zmluvy je stav spotrebiteľa z pohľadu jeho osobných majetkových pomerov v čase kontraktácie spoznatelný. Je nelogické až hazardné, poskytovať úver osobe za podmienok, ktoré neprivodia nič iné len následný súdny spor, exekúciu, navyšovanie zadĺženia. V celoštátnom meradle vysoko participujú obdobné úverové vzťahy na vzniku nadmerného počtu exekúcií (C.-prebiehajú-viac-ako-3-milióny-exekúcií). Ak Súdny dvor uznal ako odradzujúcu sankciu nepriznanie úrokov pri nezodpovednom prístupe dodávateľa na finančnom trhu pre porušenie konať s odbornou starostlivosťou, potom je podľa názoru odvolacieho súdu úplne eurokonformné aplikovať § 3 ods. 1 Občianskeho zákonníka a porušenie závažnej povinnosti veriteľa považovať za odporujúce morálke. Zmyslom a cieľom úverovania nemôže byť sledovanie exekúcie obyvateľstva, najmä u subjektov personálne vybavených v oblasti právnej ako aj ekonomickej.

34. Len pre porovnanie odvolací súd poukazuje na skutočnosť, že ustanovenia švajčiarskeho KKG - spolkový zákon o spotrebných úveroch - predstavujú kogentné právo. Úverom podliehajúcim tomuto zákonu sa rozumie pôžička dodávateľa(t. j. k poskytovaniu finančných služieb oprávnenej fyzickej

alebo právnickej osoby) spotrebiteľovi v rozmedzí cca 350 - 56000 eur. Podľa článku 14 nesmie úroková sadzba pri úvere prekročiť spravidla 15 %, pričom stanovenie úrokovej sadzby sa orientuje na najvyššie prípustné úrokové sadzby stanovené národnou bankou. Zmluvy, ktoré túto úrokovú sadzbu nerešpektujú, sú neplatné. Zákon ďalej ukladá poskytovateľovi povinnosť overovať bonitu spotrebiteľa a pre prípad, že tak neurobí, nariaďuje sankcie. Keď poskytovateľ hrubo poruší túto preverovaciu povinnosť môže napríklad stratiť celú poskytnutú sumu vrátane úrokov aj poplatkov.“

22. Súd taktiež poukazuje na to, že v listine, ktorou malo dôjsť k vyhláseniu mimoriadnej splatnosti úveru, nie je uvedený dátum splatnosti splátky, ktorá mala zapríčiniť zosplatnenie, jedná sa teda o neurčitý právny úkon a teda aj neplatný právny úkon v zmysle § 37 Občianskeho zákonníka. Aj toto by spôsobovalo tú skutočnosť, že predmetný úver nie je zosplatnený, jedná sa o živý úver na strane banky a takýto živý úver nemožno postúpiť na nebanku a aj z toho dôvodu by absentovala aktívna vecná legitímácia na strane žalobcu. V tejto súvislosti súd poukazuje na rozsudok Krajského súdu v Prešove sp. zn. 6Co/26/2017 zo dňa 28.06.2018.

23. Z uvedených dôvodov súd vo zvyšku žalobu zamietol.

24. Podľa § 256 ods. 1 CSP ak strana procesne zavinila zastavenie konania, súd prizná náhradu trov konania protistrane.

25. Podľa § 255 ods. 1 CSP súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci.

26. Podľa § 262 ods. 2 CSP o výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie v lehote do 60 dní po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

27. Žalovaná procesne zavinila zastavenie konania sčasti o zaplatenie sumy 560 eur s prísl., pretože žalobca pre správanie žalovanej vzal žalobu späť v tejto časti, ktorá bola podaná dôvodne. Žalovaná zaplatila žalobcovi túto sumu po podaní žaloby. Vo zvyšku súd žalobu zamietol. Úspech žalobcu v konaní je v sume 560 eur z uplatnených 2 782,07 eura, teda v pomere po zaokrúhlení 20 % a úspech žalovanej je 80 %. Prevyšujúci úspech žalovanej je 60 % (80 % - 20 %). Žalovaná si uplatnila náhradu trov konania. Preto súd priznal žalovanej náhradu trov konania proti žalobcovi v pomere 60 %. O ich výške súd rozhodne v lehote do 60 dní po právoplatnosti rozsudku samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

28. Podľa § 7 ods. 7 tretia veta zákona č. 71/1992 Zb. o súdnych poplatkoch a poplatku za výpis z registra trestov v znení neskorších predpisov ak sa po podaní návrhu obmedzí predmet poplatkového úkonu pred prvým pojednávaním, vráti sa zodpovedajúca časť poplatku.

29. Žalobca vzal späť žalobu sčasti o zaplatenie sumy 560 eur s prísl. pred prvým pojednávaním. Predmetom konania zostalo zaplatenie sumy 2 222,07 eura s prísl. (2 782,07 eura - 560 eur). Súdny poplatok zo sumy 2 222,07 eura je 133 eur. Preto súd vrátil žalobcovi zodpovedajúcu časť súdneho poplatku v sume 33,50 eura zo zaplateného súdneho poplatku za žalobu v sume 166,50 eura (166,50 eura - 133 eur). Súdny poplatok teda zostane v sume 133 eur.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie v lehote 15 dní odo dňa jeho doručenia na tunajšom súde.

V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Len do uplynutia lehoty na podanie odvolania môže odvolateľ rozšíriť rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda ako aj meniť a dopĺňať odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie.

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatný rozsudok súdu prvej inštancie, ktorý predchádzal rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v predošlom odseku, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej.